

Po krščanskem svetu

O versko-cerkvenih razmerah v Nemčiji nekaj dejstev. Nadškof dr. Klein v Paderbornu je poslal dr. Meyerju, gauleiterju in nadpredsedniku province Westfalen, pismo, v katerem se pritožuje radi javnega sramotenja verske in zlasti katoliške misli v mestu Paderborn. Priredil se je namreč v tem mestu nekaj »zgodovinski sprevod«. Na prvem vozu je bil lepak z napisom »V brezbožniški pokret!« Na tem vozu je bil človek, oblečen v obleko redovnika, ki je s krtačo iz steklenice škropil vodo med ljudstvo. S tem se je hotela sramotiti raba blagoslovljene vode. Na drugem vozu so bile tri osebe, preoblečene v obleko jezuitov, ter so s smešnimi kretnjami delale znamenje križa nad množico. Na tretjem vozu je neka oseba predstavljala papeža Leona III., kako na državem zboru v Paderbornu s svojim žemastim spremstvom prosi pomoči Karla Velikega, frankovskega vladarja. Nadškof končno zahteva kazensko postopanje zoper ljudi, ki so si drznili tako sramotiti verske običaje ter žaliti versko čustvo katoliškega ljudstva. — V Ramersdorfu je imel okrožni voditelj predavanje za krajevne voditelje stranknih organizacij, v katerem je zlasti poudaril ti-le dve glavni točki: 1. nemška država se mora razširiti na 18 kratni obseg one, ki ga je imela leta 1918. Anglija ima 18% zemeljske površine, Italija 4¼%, Nemčija zahteva 9% zemeljske površine. Švica in Poljska sta nekdanj pripadali Nemčiji, zakaj ne bi sedaj zopet pripadali? Čehi dobijo iste zakone kot judje, ne smejo se rasno mešati z Nemci. Imajo svoj jezik in svojo kulturo. S časom pa bodo stisnjeni na vedno ožji in ožji prostor. V 100 do 200 letih ne bo več Čehov. Kar se tiče cerkve, se mora uničiti. Narodni socializem in cerkev sta kakor ogenj in voda. Ni mogoče biti cel narodni socialist in dober katoličan. Mogoče pa je, da bi cerkev nekako trpela, in sicer pod sledečimi pogoji: 1. dati mora vso svojo posest, svoje zgradbe in svoj denar; 2. duhovniki naj ne zahtevajo nobene plače od države, marveč naj se zadovoljijo s tem, kar jim ljudstvo da; naj hodijo v žakljevini po vaseh in naj pridigajo. — Dunajski nadškof kardinal dr. Innitzer je imel v kraju Tiefental napovedano vizitacijo z birmovanjem. Ko je prišel tja, so bila cerkvena vrata zaprta. Zaprl jih je tamošnji župan in odnesel ključ. Nadškof je izrekel nad to župnijo kaznen interdikt (prepovedi bogoslužnih dejanj, deljenja sv. zakramentov). — Solnograški nadškof je izgubil, kakor smo že poročali, svojo palačo, ki so jo spremenili v vojašnico narodno-socialistične milice. Preselil se je v drugo stanovanje, ki mu je pa tudi bilo odvzeto. Solnograški kapucini so morali zapustiti svoj samostan, ki se je spremenil v porodnišnico. — V Nemčiji se prideluje vedno več špirta (žganja). V dobi od oktobra 1938 do junija 1939 se je pridelalo 40,28 milijonov hektolitrov špirta, 37 hektolitrov več kot v dobi od oktobra 1937 do junija 1938. Prodaja pitnega žganja se je dvignila na 844.000 hektolitrov od 627.000 hektolitrov v preteklem letu, torej za 35%. Konzum žganja torej v Nemčiji raste.

Vole za duše. Alojzij Turk je napisal v »Kraljestvu božjem« o boju za vole in za

duše naslednje poročilo: V vasi Džermijan na grški meji pod Kajmakčalanom (bitoljska župnija) je naseljenih nekaj dalmatinskih družin iz mesta Blata na Korčuli. Odpadli Dalmatince Marušič, ki je sedaj profesor na pravoslavnem bogoslovju v Bitolju, je pred leti razvil veliko propagando za odpad v pravoslavje. To akcijo je podpirala tudi upravna oblast, posebej še uradniki urada (poverjenišva) agrarne reforme, ki so obljubljali odpadnikom boljše zemljo. Za prestop v pravoslavje so obljubljali pravoslavni cerkveni krogi podporo v denarju, žitu in živini. Nekoliko družin je res šlo na te limance in so prestopili. Dobili so zares nagrade — ceno duše. Eden od njih, Marko po imenu, je dobil par teličkov, ki so sedaj že postavni voli. Pa je Marka in še nekatere grizla vest in so se vrnili nazaj v katoliško cerkev pred letom dni. Sedaj pa so se spomnili pravoslavni funkcionarji, da bi bilo dobro dobiti te vole nazaj. Marko ima sicer potrdilo, da je vole plačal, ali kaj mu vse to pomaga, ko sta na njega navalili

Zaključek II. gasilskega kongresa

Zadnjič smo poročali o otvoritvi II. kongresa jugoslovanskega gasilstva v Ljubljani. Glavna kongresna prireditelj je bila na Veliko Gospojnico in je bila oznanjena že na predvečer z ognjemtom na Stadionu, katerega je občudovalo 20.000 ljudi, ter z budnicami na Marijin praznik zjutraj po ljubljanskih ulicah. Deževalo je in zdelo se je, da bo zadnji kongresni dan vreme popolnoma odpovedalo. Kljub dežju pa so se že v zgodnjih urah začeli gasilci zbirati po vseh ulicah z upanjem, da se bo nebo vendarle zjasnilo. In res je že proti osmi uri začel dež ponehavati in z vseh strani so klicali zvočniki gasilske čete na zbirališče.

Sprevod

Na Kralja Petra trgu je bila v zelenju ter zastavah postavljena častna tribuna, s katere so opazovali nad eno uro trajajoči mimohod: predsednik vlade Dragiša Cvetkovič, gradbeni minister dr. Miha Krek, minister za telesno vzgojo Gjurjo Čejović, ministri brez listnice Ante Maštrovič, Br. Miljuš in Franc Snoj, ki je hkratu kot starešina Gasilske zveze vodil vrhovno vodstvo spreveda, dalje ban dr. Marko Natlačen, kraljev zastopnik in zastopnik vojnelega ministra general Dodič, zastopnik pokrovitelja princa Tomislava podpolkovnik Boris Garbatovski, ljubljanski župan dr. Juro Adlešič, podpredsednik narodne skupščine Alojzij Mihelčič, mnogi senatorji in narodni poslanci ter ostali zastopniki raznih civilnih oblasti, korporacij in organizacij, tako predsednik Kmetijske zbornice Martin Steblovnik itd. Celokupno so bili navzoči pri veliki gasilski paradi tudi zastopniki gasilstva iz sosednjih držav.

Na čelu spreveda, ki se je začel pomekati okrog desetih, med častno stražo, so vozili kip gasilskega zaščitnika sv. Florijana. Pred kipom je korakala godba, za njim pa po en zastopnik slovenskih, hrvatskih in srbskih gasilcev s praporom Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije. V sprevodu je korakalo mimo častne tribune 9645

Tako lovi
muhe

AEROXON
z
zaponcem

Mnogo se ponareja!!
Zato zahtevajte izrecno
„Aeroxon“

poleg pravoslavnihih popov še občina in celo okrajno glavarstvo. Sedaj se bje ljut boj — boj za vole, ki so cena duše, cena ljudi.

slovenskih gasilcev, vseh zastav je bilo 147 in med posameznimi četami je igralo 19 godb iz raznih krajev.

Posebno občudovanje so vzbudili ljubljanski gasilci, ki so peljali s seboj najstarejše ročne brizgalne do najbolj modernih motork. Na eni stari brizgalni so se vozili najstarejši gasilci iz Ljubljane.

Na Kongresnem trgu

Po končanem in z občudovanjem spremljanim mimohodu so se razvrstile ogromne gasilske množice po Kongresnem trgu. Sv. mašo je opravil ljubljanski vladika g. dr. Gregorij Rožman, ki je očrtal na podlagi svetopisemskih izrekov vzvišene naloge gasilca, kateri žrtvuje tudi svoje življenje za blagor svojega bližnjega.

Koj po službi božji je bilo kratko gasilsko zborovanje, s katerega so bile poslone vdanostne brzovjavke kraljevemu domu. Govorila sta minister Franc Snoj in minister za telesno vzgojo Čejović.

Zaključek kongresa

Na Marijin praznik popoldne je bil kongres zaključen z velikim gasilskim nastopom na Stadionu. Fanfare so oznanile začetek prireditve, katero je spremljalo z največjo pozornostjo in občudovanjem 40 tisoč gledalcev. Skozi oba glavna vhoda na Dunajski cesti je prikorakalo deset kolon gasilcev v svečanih uniformah, ki so v četverstopih odšli pred glavno tribuno. Železničarska godba »Sloga« je ves čas neumorno spremljala vse nastope od prve do zadnje točke in je zaigrala državno himno, ko so na velik jambor pred glavno tribuno počasi dvigali državno zastavo. Tem se je začel popoldanski nastop, med katerim so bile razdeljene mnoge nagrade zmagovalcem pri gasilskih tekmah. Roj Ormoža je prejel kot prvo nagrado 100 m cevi in pokal mesta Beograda, roj gasilske čete Maribor-mesto je dobil kot drugi 60 m cevi in pokal ministra Snoja, tretji so bili Vrhnjani, ki so dobili 30 m cevi, diplomo in srebrn venec mestne občine ljubljanske.

Trije posamezniki-zmagovalci pa so dobili zlat pokal in dve zlati uri. Vrstili so se nato nastopi posameznih skupin. Vsi so bili najvzorneje izvedeni. Do 400 obveznikov, obrtniških naraščajnikov, je vzbujalo splošno občudovanje in veliko pohvalo. Nastopili so tako v polkrogu, da so tvorili kraljev monogram »Peter II.«. Diven je bil nato nastop gasilskih čet iz dunavske

banovine. Vse vaje so bile izvršene tako, kakor bi bil divjal na Stadionu največji požar.

Višek in obenem zaključek prireditve je bil nastop ljubljanskih poklicnih gasilcev z desetimi motorkami in z vsemi modernimi gasilskimi napravami ter pripomočki.

Proti večeru je začel razhod gasilskih in ljudskih množic v popolnem redu ter miru.

Novice

Osebnosti

Redek jubilej. Dne 25. VIII. bo obhajal Martin Kraner, sodarski pomočnik v Mariboru, 50 letnico, odkar je uslužben kot sodar pri vinski veletrgovini Pfrimer v Mariboru. Rodil se je 1. novembra 1871 pri Sv. Ani v Slov. goricah in je napravil izpit za pomočnika 25. avgusta 1889 v Mariboru pri takratnem mojstru Pihlerju. Izredni jubilar je 30 let naročnik »Slov. gospodarja«, kateri mu k 50 letnici iskreno častita!

Nesreče

Trčenje avtomobilov brez človeške žrtve. Med Selnico ob Dravi in med Sv. Ožboltom se je zaletel poltovorni avto Singerjevega potnika v osebni avtomobil vodje zavarovalnice »Slavije« g. Gajseka iz Maribora. Pri trčenju se je Gajšekov voz popolnoma razbil in so ga morali odpeljati na tovornem avtomobilu. Škode je za 20.000 din.

Iz šale pomeril — v resnici zadel. 23 letni Ignac Mlinarič iz Zg. Porčiča je prišel v trgovino Maksa Ermana pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Trgovski pomočnik Anton Podhostnik je nameril za šalo strašljivo pištolo proti Mlinariču. Mlinarič pa je potegnil pravo samokresno orožje iz žepa, nameril na Podhostnika in ker sprožilnik ni bil zavarovan, je počilo in krogla je zadela trgovskega pomočnika v prsa. Zadetega so odpeljali v mariborsko bolnišnico.

Strelna orožja ni za otroke! V Oplotnici pri Slov. Konjicah se je zgodil slučaj, ki kriči po skrivanju orožja pred otroci. V Oplotnici stanujoča 86 letna mala posestnica Marija Košir se je podala v bližnji gozd, da bi nagrabila listja za koze. Istčasno so iztaknili otroci tamošnjega kovača očetovo lovsko puško in so se podali v gozd, da bi streljali na veverice. Ko je eden fantkov videl, da se nekaj giblje za grmovjem, je bil prepričan, da gre za veverico in je sprožil puško. Naboj šiber je zadel staro ženico v glavo ter spodnji del telesa. Hudo ranjeno so prepeljali takoj v bolnišnico.

Delavec se hudo poškodoval pri padcu s hiše. Jakob Zele, 37 letni delavec, je delal na Teharju pri Celju na neki hiši. Padel je več metrov globoko in si je natri hrbtenico. V nezavestnem ter obupnem stanju so ga prepeljali v celjsko bolnišnico.

Pri padcu s kolesa si zlomil nogo. 57 letni potnik Leopold Založnik iz Celja je padel v Kozjem tako nesrečno s kolesa, da si je zlomil levo nogo v stegnu.

Avto zdrknil 85 m globoko. Ne daleč od Rimskih toplic v smeri proti Zidanemu mostu je zdrknil avto 85 metrov globoko po bregu proti Savinji. Vozilo se je razbilo. Avto je vozil zastopnik tvrdke DKW

Alojzij Kozole. Šoferja so prepeljali v celjsko bolnišnico z lažjimi poškodbami.

Motociklist se zaletel v voz. Z Ljubelja se je vračal s soprogo na motornem kolesu g. Andrej Potočnik, doma iz Slovenskega Javornika. Pred Križami na Gorenjskem je hotel prehiteti avto in je opazil naenkrat pred seboj voz, v katerega se je zaletel z vso silo. Sunek je pognal oba Potočnika v loku na cesto in sta obležala nezvestna. Potočnik se je kmalu zavedel, ženo pa so prepeljali s hudimi poškodbami v ljubljansko bolnišnico.

Mati štirih otrok po nesreči ustreljena od lastnega moža. Dne 16. avgusta sta šla na žegnanje k Sv. Roku na Dolenjsko zakonca 29 letni Stanko Bole, zidar in lovski paznik, ter njegova 25 letna žena Rozalija. Tja grede je vzel mož s seboj nabito puško in jo je skril, da bi na povratku skozi gozd kaj ustrelil. Ko sta se vračala zvečer skozi hosto, je mož poiskal orožje, ki se mu je po nesreči sprožilo in naboj je pogodil ženo, da se je zgrudila v krvi. Hudo ranjeno so prepeljali v bolnišnico v Kandijo pri Novem mestu, kjer so ji nudili pomoč, a je bilo prepozno, ker je že bila zgubila preveč krvi. Pred smrtjo je še povedala mati štirih nepreskrbljenih otrok, kako se je zgodila smrtna nesreča, katero je povzročilo neprevidno ravnanje z nabito puško.

POŽARI

V št. Jurju ob juž. žel. je vpepelil nočni ogenj velik kozolec banovinske Kmetijske šole. S poslopjem je zgorelo precej ovsa, detelje ter otave. Iz nepojasnjenega vzroka nastali požar je povzročil 100.000 din škoda.

V Sesterzah na Dravskem polju je zgorelo gošpodarsko poslopje posestnice Terezije Korošec. S poslopjem vred so uničene vse zaloge krme ter precej poljedelskega orodja. Vaščani so oteli hišo. 40.000 din precenjena škoda je delno krita z zavarovalnino. Sumijo požig iz maščevanja.

Na domačiji Bromnovih na Strazišču v okolici Guštajna je treščilo v gošpodarsko poslopje, ki je bilo na mah v objemu plamenov, kateri so zajeli tudi hišo in je oboje zgorelo. Vsako gašenje je bilo zaman, ker v bližini ni vode. Komaj so rešili iz hlevov živino, nekaj orodja ter pohištva.

Na Lešah pri Prevaljah je nekdo v noči v gostilni pri Čopu podtaknil ogenj v leseno verando, ki je zgorela s pohištvo vred. Ogenj se je že bil razširil v notranjost gostilniških prostorov, ko se je gostilničar zbudil v prvem nadstropju. Z naporom je rešil življenje sebi in družini ter omejil požar, kateri je povzročil 20.000 dinarjev škoda.

V št. Janžu pri Vuzenici je udarila strela med nevihto v gošpodarsko poslopje posestnice Marije Rogina in ga je vžgala. Škoda je cenjena na 20.000 din.

Strela je udarila v gošpodarsko in stanovanjsko poslopje pod skupno streho v Ivanjševcih

Vse različne tiskovine
naročajo v
Tiskarni sv. Cirila — Maribor

pri Gornji Radgoni, ki je bilo last Franca Rožarja. Poslopje je bilo leseno in s slamo krito. Domači so se komaj rešili. Oteli so tudi govejo živino, zgorela pa je svinja, kokoši ter gošpodarsko orodje.

V Šetarovi pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je povzročil neprevidno odvrženi cigaretni ogorek požar, kateri je upepelil 20.000 din vredno gošpodarsko poslopje posestniku Francu Toplaku.

V šenčurju pri Kranju je podtaknil že prijeti berač ogenj, kateri je uničil veliko gošpodarsko poslopje županu g. Urniku. Zelo velika škoda je le delno krita z zavarovalnino.

V bližini postaje Zalog pri Ljubljani je zgorela v noči hiša železniškega zavirača Berčiča. Ob času nesreče so tri železniške družine trdno spale in jih je v zadnjem hipu otel strašne smrti železničar, ki je prvi opazil požar in je ogrožene zbudil.

Razne novice

JELKINA KUGA — JELKINA UŠ V POHORSKIH GOZDOVIH

Profesor mariborske gozdarske šole inž. Sošček je v gozdovih Mestne hranilnice mariborske, dr. Glančnika, Vrčka, Pernata, švajgerja in Bizjaka na Pohorju ugotovil novo, doslej še pri nas neznano bolezen, tako zvano jelkino kugo, katero povzroča jelkina uš. Najbolj so po tej bolezni okuženi gozdovi med postajama Sv. Lovrenc in Brezno-Ribnica, posebno, ker so ti gozdovi močno zanemarjeni. Jelkina (hojčina) uš se razvija na smrekah (kjer pa ne napravi škode), hrani se pa na jelki. Ličinke uši prezimijo v skorji mladih jelkinih vejic, spomladi se pa razvijejo v uši, katerih vsaka izleže okrog 150 jajčec. Iz jajčec se izležejo poletne in zimske uši. Zimske uši se zarijejo v skorjo, nakar se zgoraj opisani razvoj v prihodnjem letu nadaljuje. Poletne uši sesajo sok iz jelkinih iglic, ki se zvijejo, poganjki zaostajajo v rasti, rjavijo in se posušijo. Uš napada zlasti mlado drevje, ko je pa zelo razširjena, se loti tudi odraslih debel, ki se prav tako posušijo, radi česar propadejo celi gozdni sestoji. Obramba je zelo težka. Uspeli se doseže edino s podiranjem ogroženega in ranjenega drevja ter s sežiganjem lubja, kakor pri smrekovem lubadarju. Oblastvo bo najbrž s posebnimi ukrepi omejilo in uničilo nevarno zajedalko naših jelk na zelenem Pohorju.

★

Nova telefonska postojanka. Še ni dolgo, kar je bila v Frankolovem pri Celju otvorena pošta. Frankolovo je dobilo te dni telefon, ki bo posebno dobrodošel razviti lesni trgovini. Napeljava telefona je stala 40.000 din. Frankolovčani bodo hvaležni za to moderno napravo poštnemu ravnatelju g. Štuklju v Ljubljani, senatorju Smodeju in poslancu Alojziju Mihečiču.

Kmetijska šola v št. Jurju ob juž. žel. prične v drugi polovici septembra novi letnik, za katerega je še čas vložiti prošnjo. Tisti kmečki sinovi, ki se žele izobraziti v teoretičnem in praktičnem kmetijstvu, zlasti v poljedelstvu in živinoreji, sadjarstvu in vrtnarstvu, pa tudi v vseh drugih panogah kmetijstva, naj takoj vložijo svoje prošnje na ravnateljstvo šole. Izobrazba v kmetijstvu je dandanes vsakemu kmečkemu gošpodarju bolj potrebna kot kdaj koli prej. Saj brez te se bo težko obdržal na kmetiji. V to šolo se lahko prijavijo tudi tisti kmečki sinovi,